

Forbruget af drikkevand 2001

Det totale vandforbrug i 2001 var 686 mio. m³ svarende til et gennemsnitsforbrug på 351 liter pr. indbygger pr. dag. Det tilsvarende forbrug i 2000 udgjorde 706 mio. m³. Dermed var reduktionen fra 2000 til 2001 på 3 pct., hvilket primært skyldes, at forbruget i husholdningerne og industrien faldt med hhv. 9 og 11 mio. m³. Vandforbrugets fordeling på husholdninger (37 pct.), industri mv. (31 pct.), tab på ledningsnettet (4 pct.) og erhvervsvand (28 pct.) skal ses i sammenhæng med, at mængden til vanding var på et lavt niveau sammenlignet med de seneste ti år. Den udnyttelige grundvandsressource på landsplan anslås at udgøre 1,8 mia. m³. Det er væsentligt mere end den totale indvinding på 694 mio. m³. I Københavnsområdet og Roskilde Amt var vandindvindingen dog større end den udnyttelige ressource. Derved opstår risiko for faldende grundvandstand med mindre vandføring i vandløb og søer og forringet grundvandskvalitet. Som følge af højere vandpris og øget miljøbevidsthed hos forbrugerne er forbruget af vand til husholdningsformål faldet markant fra 1992 til 2001. Desuden er der sket afkobling mellem vandforbrug og bruttonationalprodukt, idet vandintensiteten er faldet med 49 pct.

Statistikken indeholder en opgørelse af det totale vandforbrug og indvinding. Heri indgår vandmængden, som indvindes fra de almene vandforsyninger og fra brønde samt andre ikke-almene vandforsyninger anvendt til husholdningsformål. Endvidere er industriindvinding og erhvervsvand fra egen forsyning omfattet. Vandforbrugets fordeling på husholdninger, industri, tab på ledningsnettet og erhvervsvand er desuden opgjort. Restressourcen på regionalt niveau er beregnet ved at fratrække indvindingen fra den udnyttelige grundvandsressource. Endelig er forskellige indikatorer for vandforbruget opgjort.

1. Forbrug af vand fra almene vandværker og egen forsyning

*Vandforbruget reduceret
med 19 mio. m³*

Det totale vandforbrug var 686 mio. m³ i 2001 svarende til et gennemsnitsforbrug på 351 liter pr. indbygger pr. dag. Det tilsvarende forbrug udgjorde 706 mio. m³ i 2000. Dermed er reduktionen fra 2000 til 2001 på 3 pct., hvilket primært skyldes, at forbruget i husholdningerne og industrien faldt med hhv. 9 og 11 mio. m³.

*Faldende
filterskylsforbrug*

Det er ikke hele mængden af indvundet vand fra de almene vandforsyninger, der udpumpes i ledningsnettet, idet en mindre del anvendes til skylning af filtre. Dette filterskylsforbrug på 8 mio. m³ i 2001 faldt i forhold til niveauet de tre foregående år. Der er betydelig variation i forbruget til filterskylning mellem vandforsyningerne som følge af forskelle i vandkvalitet, behandlingsmetode, filtre og skylleprocedurer.

*Vandindvinding
på 694 mio. m³*

Den totale vandindvinding, som omfatter den oppumpede vandmængde til forbrug og filterskylning på vandværkerne, udgjorde 694 mio. m³ i 2001.

*Mindre indvinding fra
vandværker og egen
forsyning*

Den indvundne vandmængde fra de almene vandværker har været jævnt faldende i en årrække. Fra 2000 til 2001 blev behovet for vand fra de almene vandforsyninger reduceret fra 438 til 425 mio. m³. Egenindvindingen til industri- og vandingsformål faldt også med 8 mio. m³ i forhold til 2000. Årsagen til dette var et mindre vandbehov i industrien.

Oversigtstabel 1. Indvinding og forbrug af vand

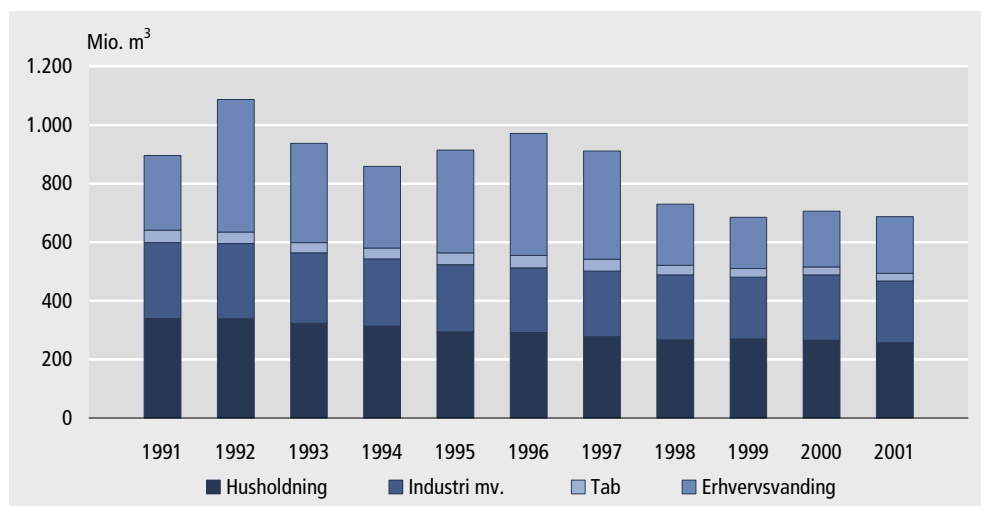
	1998	1999	2000	2001
	mio. m ³			
Indvinding fra almen vandforsyning mv.	450,1	445,1	437,6	425,2
+ Indvinding fra egen forsyning	287,9	248,2	277,0	269,2
Indvinding af vand i alt	738,0	693,3	714,5	694,3
- Forbrug til filterskylning	8,8	8,8	8,9	8,0
Vandforsyning	729,2	684,5	705,6	686,3
Husholdninger	266,2	269,7	265,0	255,7
Industri, erhverv og institutioner	222,6	210,5	223,3	212,3
Erhvervsvanding	207,9	173,9	190,1	192,1
Tab	32,5	30,3	27,2	26,3

Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening, GEUS og egne beregninger.

Vandindvindingen består næsten udelukkende af grundvand

Vandindvindingen i Danmark består næsten udelukkende af grundvand. I mange af de øvrige europæiske lande udgør overfladevandet fra vandløb og søer en væsentlig større del af den indvundne vandmængde. Den udprægede anvendelse af grundvand i Danmark og grundvandets høje kvalitet har hidtil betydet, at behandlingen af vandet på de almene værker har været begrænset til iltning og filtrering.

Figur 1. Forbrug af vand fordelt på forbrugskategorier

Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening, GEUS og egne beregninger.

Stor andel af forbrug i husholdninger og industri pga. lavt forbrug til vanding

Vandforbrugets fordeling på husholdninger (37 pct.), industri mv. (31 pct.), tab på ledningsnettet (4 pct.) og erhvervsvanding (28 pct.) skal ses i sammenhæng med, at mængden til vanding var på et lavt niveau i 2001 sammenlignet med de seneste ti år. Husholdningernes forbrug faldt fra 265 mio. m³ i 2000 til 256 mio. m³ i 2001, mens forbruget i industrien og institutionerne faldt fra 223 til 212 mio. m³. Tabet på ledningsnettet blev i lighed med tidligere års tendens reduceret til 26 mio. m³ svarende til 6 pct. af den udpumpede vandmængde fra vandværkerne. Tabet opstår overvejende som følge af utætheder på ledningsnettet og er bl.a. afhængig af vandtrykket og længden af ledningsnettet. Det vil sige, at der ikke er nogen umiddelbar sammenhæng mellem tabet og den udpumpede vandmængde.

2. Udnyttelig grundvandsressource og vandindvinding

Bæredygtig udnyttelse af grundvandsressourcen

En bæredygtig udnyttelse af grundvandsressourcen afhænger dels af vandindvindingens størrelse og regionale fordeling, dels af den udnyttelige vandmængde i borerens opland. Den indvundne vandmængde er opgjort forholdsvist præcis. Vanskeligere er det at fastlægge størrelsen af den udnyttelige vandressource, som er udtryk for,

hvad der maksimalt kan indvindes pr. år, hvis der skal tages rimeligt hensyn til vandføringen i vandløb, søer og vådområder. Størrelsen af ressourcen er endvidere fastsat under forudsætning af, at der ikke må ske overudnyttelse, som kan medføre fremtidig forringet grundvandskvalitet. I rapporten *Danmarks fremtidige vandforsyning* fra Miljøstyrelsen i 1992 skønnede Vandrådet størrelsen af den udnyttelige ressource. Skønnet blev foretaget på baggrund af antagelser om nettonedbør og en vurdering af, hvor stor en andel af denne, der kan indvindes ved forskellige geologiske forhold.

Den udnyttelige grundvandsressource

Den udnyttelige ressource afhænger primært af nettonedbørsmængde, tilgængelighed i undergrunden, grundvandets kvalitet samt hensyn til vandføringen i søer, vandløb og vådområder. Det skal bemærkes, at en del af den indvindingsegnede ressource, som Vandrådet anslog i rapporten, siden er blevet uanvendelig pga. forurening med miljøfremmede stoffer. Endvidere vil en længerevarende nedbørfattig periode medføre en reduceret ressource i forhold til Vandrådets skøn. Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse (GEUS) arbejder på at færdiggøre en hydrologisk model, som gør det muligt at estimere mere præcise tal for ressourcens størrelse. Denne model indregner betydningen af ovennævnte forhold.

Oversigtstabel 2.

Restressource fordelt på amter 2001

	Udnyttelig ressource	Indvinding	Restressource
	mio. m ³		
Hele landet	1 847	694	1 153
København mv.	17	53	- 36
Frederiksborg Amt	44	38	6
Roskilde Amt	29	44	- 15
Vestsjællands Amt	82	34	48
Storstrøms Amt	83	23	60
Bornholms Amt	18	4	14
Fyns Amt	84	47	37
Sønderjyllands Amt	187	57	130
Ribe Amt	206	67	139
Vejle Amt	171	62	109
Ringkøbing Amt	331	101	230
Århus Amt	173	57	116
Viborg Amt	196	34	162
Nordjyllands Amt	226	72	154

Anm. København mv. omfatter Københavns Amt samt København og Frederiksberg kommune.

Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening, GEUS, Miljøstyrelsen og egne beregninger.

Rigelig vandreserve på landsplan

Den udnyttelige ressource på landsplan blev anslået til 1,8 mia. m³ årligt. Dette er væsentligt mere end den totale indvinding på 694 mio. m³. På landsplan var der derfor en rigelig vandmængde, men landstotalen dækker over store regionale forskelle.

Befolkningstallet og vandingsbehovet afgørende for vandforbruget

Den udnyttelige ressource er størst i Jylland. Det skyldes dels, at to-tredjedele af landets areal findes her, men også mere nedbør i forhold til på Øerne. I Østdanmark er det primært befolkningstallet, som er afgørende for vandforbrugets størrelse, mens mængden til vanding udgør en væsentlig del af det totale forbrug i Vestdanmark.

Overindvinding i Københavnsområdet og Roskilde Amt

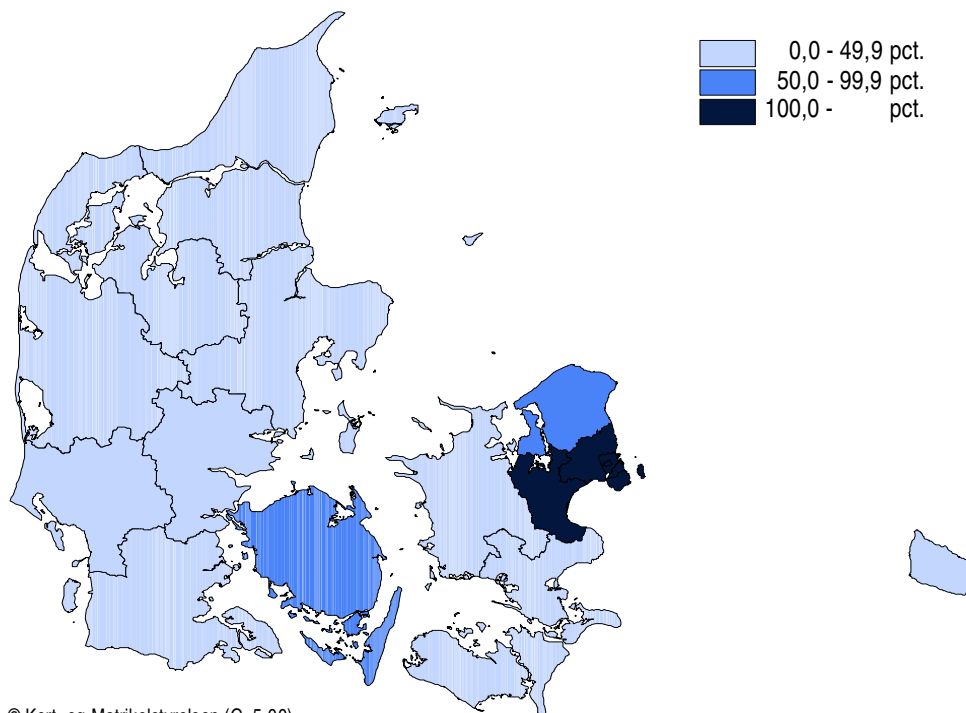
I Københavnsområdet var indvindingen væsentlig større end ressourcen, således at restressourcen var minus 36 mio. m³. I Roskilde Amt var vandindvindingen ligeledes større end den udnyttelige ressource. Derved opstår risiko for faldende grundvandstand med mindre vandføring i vandløb og søer og forringet grundvandskvalitet. På trods af stor indvinding til vanding på de sandede jorde i størstedelen af Jylland var der en positiv restressource.

Udnyttelsesgraden størst på Øerne

Udnyttelsesgraden varierer betydeligt regionalt. Indvindingen i forhold til ressourcen var således mindst i Viborg Amt på 17 pct. og størst i Københavnsområdet på 311 pct.

Belastningen af grundvandsreserven er større på Øerne end i Jylland, fordi befolkningstætheden er større, og nedbørsmængderne pr. arealenhed er mindre.

Figur 2. Vandindvinding i forhold til grundvandsressourcen i 2001

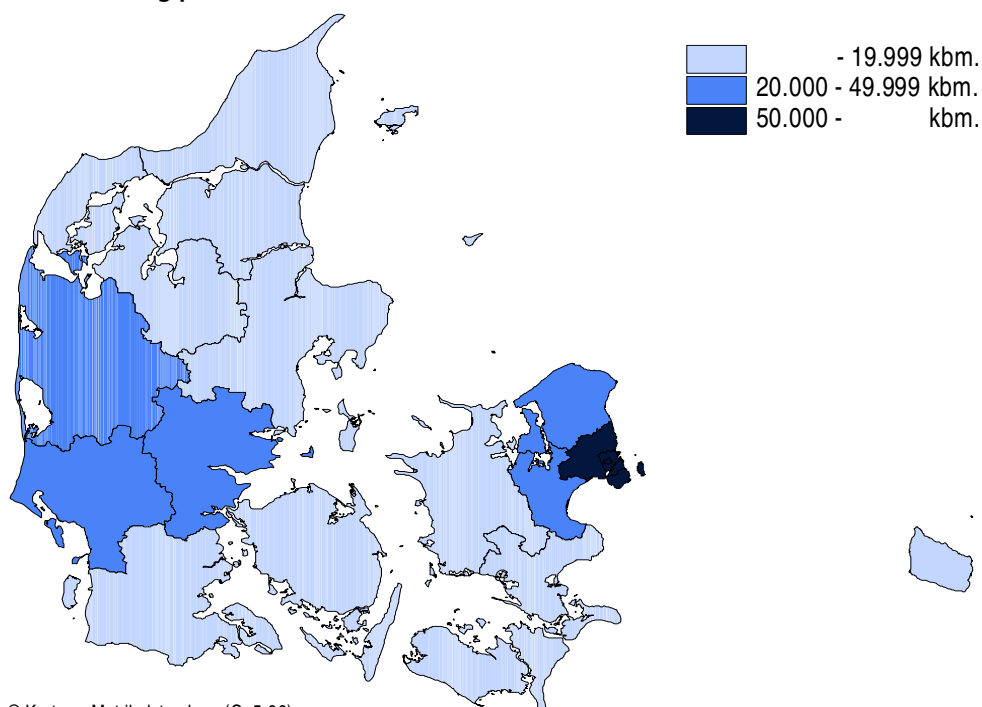

Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening, GEUS, Miljøstyrelsen og egne beregninger.

Varierende udnyttelse af vandressourcen mellem amterne

Et andet mål for udnyttelsen af ressourcen i de forskellige egne af landet er indvindingen pr. arealenhed. I Københavnsområdet er størst indvinding på 84.600 m³ pr. km², hvilket skyldes høj befolkningstæthed. Frederiksborg Amt og Roskilde Amt indvinder også relativt meget pr. arealenhed med henholdsvis 28.400 og 49.200 m³ pr. km². Årsagerne er høj befolkningstæthed og vandleverancer til Københavnsområdet.

Figur 3. Vandindvinding pr. km² i 2001

Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening, GEUS og egne beregninger.

3. Vandforbrug og indvinding i amterne

*Gennemsnitsforbrug på
351 liter pr. indbygger
pr. dag*

Det totale vandforbrug på 686 mio. m³ svarer til et gennemsnitsforbrug på 351 liter pr. indbygger pr. dag. Det tilsvarende forbrug i 2000 var 362 liter pr. indbygger pr. dag. Husholdningsforbruget i 2001 på 256 mio. m³ svarende til 131 liter pr. indbygger pr. dag er mindre end i 2000. Der er ingen systematiske regionale forskelle i husholdningsforbruget opgjort pr. indbygger, men vandforbruget i industrien og til erhvervsvanding var størst i Jylland.

*Store regionale forskelle
i vandforbruget*

Det totale vandforbrug pr. indbygger er generelt højere i Vestdanmark end i Østdanmark. I Frederiksborg Amt var forbruget på 26 mio. m³ svarende til 195 liter pr. indbygger pr. dag, mens der i Ringkøbing Amt blev anvendt 101 mio. m³ svarende til 1.007 liter pr. indbygger pr. dag. Den primære årsag til det store forbrug i Ringkøbing Amt er, at de sandede landbrugsjorde i høj grad vandes.

Oversigtstabel 3.

Forbrug af vand totalt og pr. indbygger

	Husholdning		Industri mv. (inkl. tab)		Vanding		I alt	
	Totalt	Pr. indb.	Totalt	Pr. indb.	Totalt	Pr. indb.	Totalt	Pr. indb.
	mio. m ³	liter	mio. m ³	liter	mio. m ³	liter	mio. m ³	liter
Hele landet 2000	265,0	136,0	250,6	128,6	190,1	97,5	705,6	362,1
Hele landet 2001	255,7	130,7	238,6	122,0	192,1	98,2	686,3	350,9
København mv.	57,8	131,1	33,1	75,1	0,0	0,1	90,9	206,4
Frederiksborg Amt	18,1	134,1	7,2	53,1	1,1	7,9	26,3	195,1
Roskilde Amt	10,9	127,8	10,0	116,7	0,6	6,6	21,4	251,0
Vestsjællands Amt	10,1	92,6	16,9	155,3	0,9	8,3	27,8	256,1
Storstrøms Amt	11,9	125,8	9,6	100,7	1,0	10,5	22,5	237,0
Bornholms Amt	2,8	175,7	1,2	76,7	0,0	2,5	4,1	254,9
Fyns Amt	20,9	121,0	21,5	124,7	3,7	21,5	46,1	267,2
Sønderjyllands Amt	14,3	154,5	12,4	134,7	29,9	323,7	56,6	612,9
Ribe Amt	10,5	127,7	15,5	189,2	40,5	494,4	66,5	811,4
Vejle Amt	14,3	112,1	27,3	213,7	20,0	156,3	61,6	482,0
Ringkøbing Amt	15,2	152,1	22,3	223,3	63,1	631,2	100,7	1 006,6
Århus Amt	31,7	135,2	19,2	81,8	5,6	23,9	56,5	240,9
Viborg Amt	11,7	137,0	14,2	165,6	7,9	92,4	33,8	395,0
Nordjyllands Amt	25,5	141,0	28,2	156,1	17,8	98,5	71,5	395,6

Anm. København mv. omfatter Københavns Amt samt København og Frederiksberg Kommune.

Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening, GEUS og egne beregninger.

*Store vandleverancer
til Københavnsområdet
fra naboamterne*

Det tætbefolkede Københavnsområde tilføres store mængder vand fra Frederiksborg Amt, Roskilde Amt og Vestsjællands Amt. Det er Københavns Vand og Gentofte Kommunes Vandforsyning, der indvinder vand i de tre amter og transporterer det til forbrugerne i Københavnsområdet. Gentofte Kommunes Vandforsyning indvinder i alt 9,4 mio. m³, hvoraf de 5,5 mio. m³ indvindes ved Sjælsø, der ligger i Frederiksborg Amt. Den resterende mængde oppumpes indenfor Københavns amtsgrænse. Københavns Vand er Danmarks største vandforsyning med en oppumpning på 63,5 mio. m³ svarende til omtrent 15 pct. af den totale indvinding fra de almene vandværker. Vandindvindingen foretages i Københavns Amt (25,7 mio. m³), Frederiksborg Amt (8,9 mio. m³) og Roskilde Amt samt Vestsjællands Amt (28,9 mio. m³).

Oversigtstabel 4. Indvinding og forbrug af vand fra almene vandværker 2001

	Indvinding	Forbrug	Tilført netto
	mio. m ³		
Hele landet	417,2	417,2	-
Københavns Kommune	-	34,6	34,6
Frederiksberg Kommune	2,2	6,2	4,0
Københavns Amt	41,1	41,3	0,2
Frederiksborg Amt	35,2	24,0	-11,2
Roskilde Amt	37,1	15,5	-21,6
Vestsjællands Amt	31,4	25,5	-5,9
Storstrøms Amt	18,5	18,5	-
Bornholms Amt	4,0	4,0	-
Fyns Amt	36,1	36,1	-
Sønderjyllands Amt	22,3	22,3	-
Ribe Amt	21,2	21,2	-
Vejle Amt	29,6	29,6	-
Ringkøbing Amt	27,9	27,9	-
Århus Amt	47,2	47,2	-
Viborg Amt	21,3	21,3	-
Nordjyllands Amt	42,2	42,1	-

Anm. Indvinding i denne tabel er opgjort ekskl. forbruget til filterskyldning.

Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening og egne beregninger.

Decentral indvindingsstruktur

I modsætning til mange andre europæiske lande er vandforsyningsstrukturen i Danmark decentral, hvilket medfører mindre miljøbelastning, idet indvindingen spredes over et større geografisk område. Det totale antal almene vandforsyninger var i 2001 på 2.740, hvoraf de 165 var kommunale og 2.575 private. De relativt store kommunale forsyninger leverede dog 61 pct. af det ledningsførte vand.

Centralisering af vandforsyningen

Udviklingen har gradvist været i retning af en mere central struktur, da det totale antal almene vandforsyninger er faldet fra 3.195 til 2.740 i perioden 1992 til 2001. Det svarer til et fald på 14 pct., hvoraf det primært er private forsyninger, som er nedlagt. Årsagen til faldet er bl.a., at der konstateres et stigende antal forureningsramte boringer. På landsplan er 97 pct. af befolkningen tilsluttet den almene vandforsyning. De resterende 3 pct., hvilket svarer til 182.700 indbyggere, forsynes med vand fra brønde eller andre ikke-almene vandforsyninger.

4. Indikatorer for vandforbrug og vandindvinding

Mindre vandforbrug i husholdningerne

Der har været et jævnt fald i husholdningernes vandforbrug i de seneste ti år. Reduktionen fra 1992 til 2001 er på 24 pct., idet gennemsnitsforbruget pr. indbygger faldt fra 172 til 131 liter pr. dag.

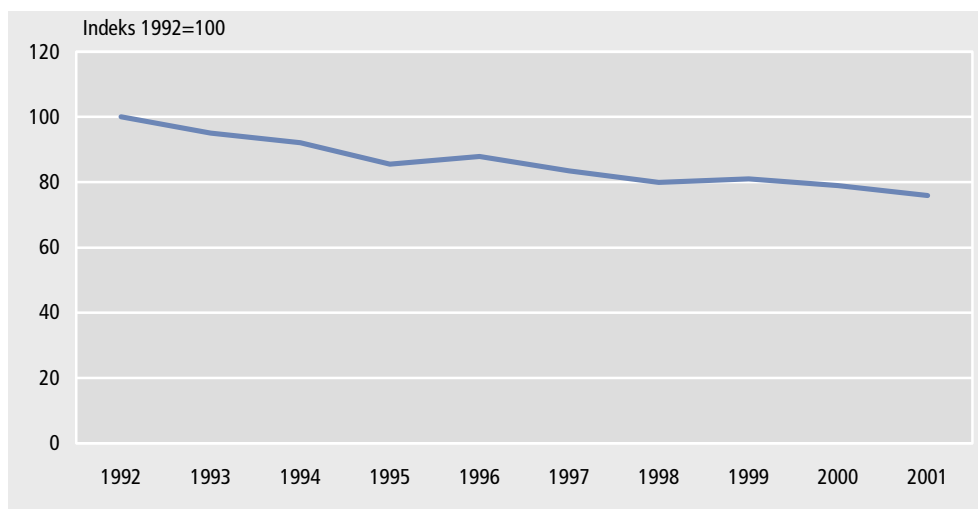
Større miljøbevidsthed og højere vandpris

Årsagerne til reduktionen i forbruget er primært en større miljøbevidsthed hos forbrugerne og en væsentlig højere vandpris. Der har været gennemført omfattende vandsparekampagner, hvilket bl.a. har medført, at mange husstande har installeret vandbesparende brusere og toiletter. Desuden produceres vaske- og opvaskemaskiner med en langt mere effektiv udnyttelse af vandet.

Økonomisk fordelagtigt at spare på vandet

Vandudgiften har fået en mærkbar størrelse i husholdningsbudgettet, idet gennemsnitsprisen i 2001 var 33,83 kr./m³. Det skyldes ikke mindst afgifterne til staten i form af vand- og spildevandsafgift samt moms, som tilsammen udgjorde 35 pct. af prisen. I 1992 var der ingen miljøafgifter på vand, men kun moms, idet afgiften på ledningsført vand trådte i kraft i 1994 og spildevandsafgiften i 1998.

Figur 4. Forbrug af vand til husholdningsformål pr. indbygger

Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening og egne beregninger.

Faldende indvinding fra vandværkerne

Af figur 5 fremgår, at indvindingen af vandværksvand har været jævnt faldende med 23 pct. fra 1992 til 2001. Egenindvindingen fra industrivirksomheder viser ikke nogen klar tendens, mens størrelsen af indvindingen til vanding varierer meget i perioden.

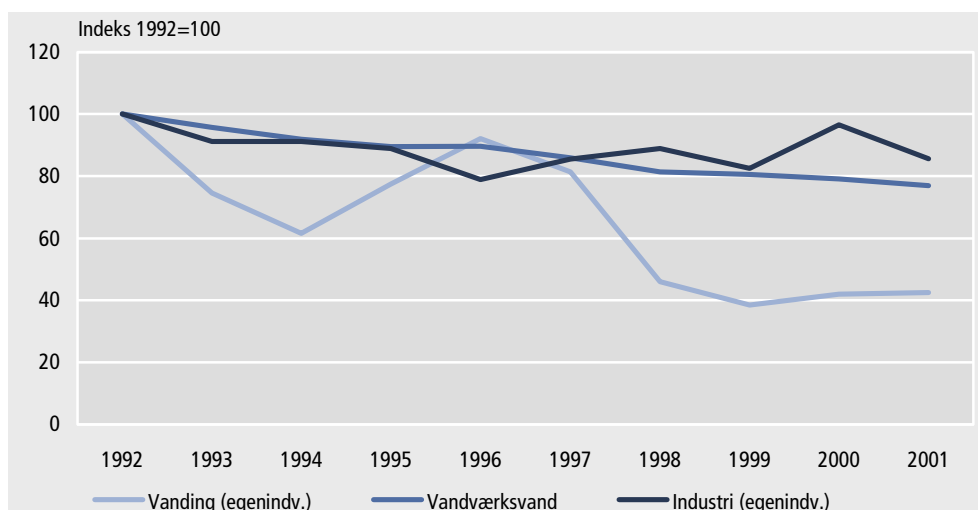
Mindre vandværksvand skyldes primært lavere husholdningsforbrug

Det store fald i husholdningsforbruget har også betydning for efterspørgslen af vandværksvand, idet husholdningerne aftager mere end halvdelen af vandmængden fra vandværkerne. Desuden er vandmængden leveret til erhverv og institutioner og tabet på ledningsnettet reduceret med hhv. 20 og 43 pct. fra 1992 til 2001.

Varierende vandingsbehov afhængig af nedbørsforholdene

Omfanget af erhvervsvanding bestemmes primært af nedbørsmængden i vandings-sæsonen maj og juni, men også i et vist omfang af afgrødesammensætningen. Det er især nedbørsforholdene i visse jyske amter med sandede jorde, der har indflydelse på mængden til vanding.

Figur 5. Indvinding af vandværksvand og egenindvinding til industri og vanding

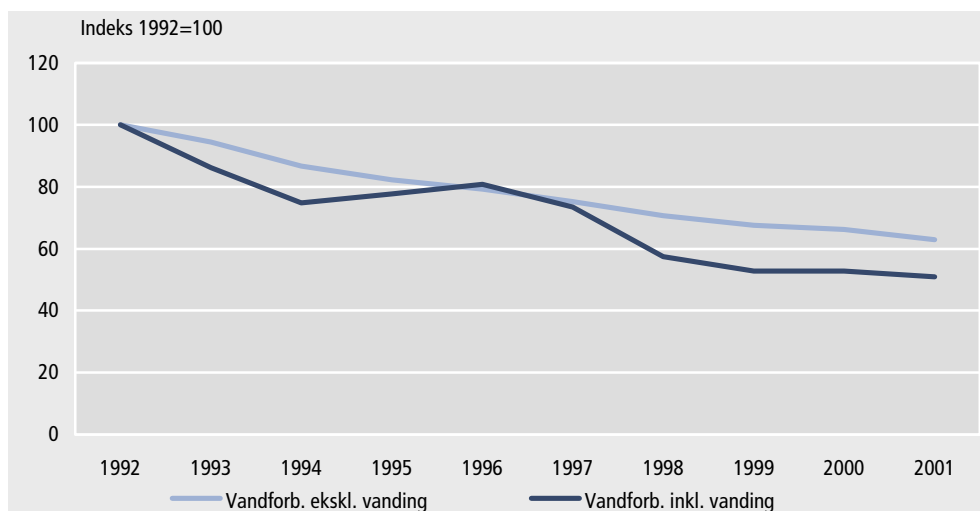

Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening, GEUS og egne beregninger.

Fald i forholdet mellem vandforbrug og BNP

Af figur 6 fremgår, at forholdet mellem det totale vandforbrug og bruttonationalproduktet er reduceret med 49 pct. fra 1992 til 2001. Hvis vandingsforbruget, der varierer meget, udelades, fremkommer et mere jævnt fald på 37 pct. i perioden. I 2001 medførte én mia. kr. bruttonationalprodukt i gennemsnit et vandforbrug på 591.000 m³.

Figur 6. Vandforbrug i forhold til BNP i faste priser

Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening, GEUS og egne beregninger.

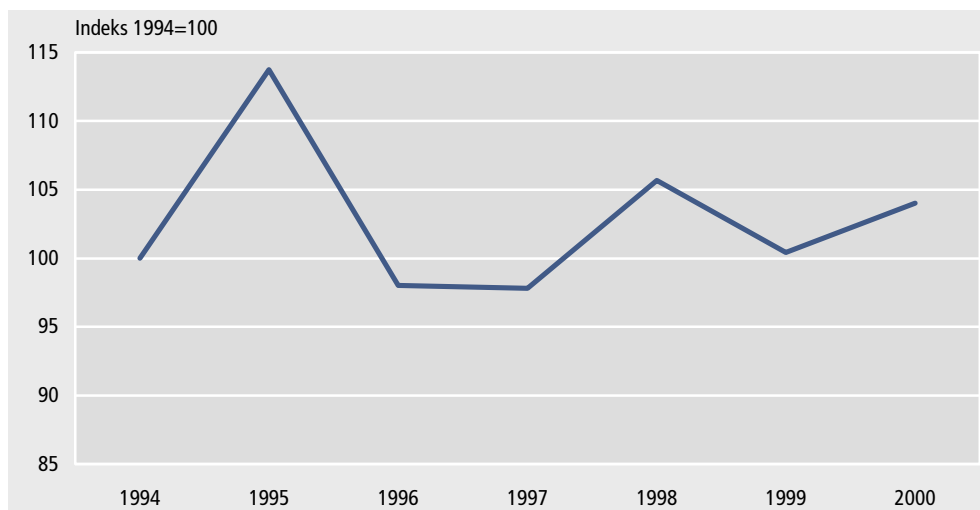
Afkobling mellem vandforbrug og vækst

Der er absolut afkobling (faldende vandforbrug samtidig med stigende BNP) mellem vandforbrug og økonomisk vækst fra 1992 til 2001. Vandforbruget (eksklusiv vanding) er faldet med 22 pct., samtidig med at BNP i faste priser er steget med 25 pct.

Ingen afkobling mellem vandforbrug og vækst i industrien

Figur 7 illustrerer udviklingen i industriens vandintensitet. Der er ikke nogen systematisk sammenhæng mellem vandforbruget og bruttoværditilvæksten. I 2000 medførte én mia. kr. bruttoværditilvækst i industrien i gennemsnit et vandforbrug på 669.000 m³.

Figur 7. Industriens vandforbrug i forhold til BVT i faste priser

Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening, GEUS og egne beregninger.

Vandintensiteten afhænger ikke kun af BVT og miljøteknologi

Mange industrivirksomheder har utvivlsomt haft stor fokus på vandbesparende foranstaltninger; ikke mindst af økonomiske årsager. Figur 7 indikerer dog, at BVT ikke er den eneste faktor, der er bestemmende for størrelsen af vandforbruget. Vandintensiteten i industrien afhænger desuden af konjunktursituationen i de enkelte brancher (produktsammensætningen). Hvis en meget vandforbrugende branche (fx drikkevareindustrien) producerer mindre, og en mindre vandforbrugende branche (fx dagbladsvirksomhed) producerer mere, kan BVT være uændret, samtidig med at vandforbruget falder. Den økonomiske situation for enkelte store vandforbrugende virksomheder har også betydning for vandintensiteten i industrien.

5. Kilder og metoder

<i>Statistikken omfatter det totale vandforbrug</i>	Statistikken indeholder en opgørelse af det totale vandforbrug og indvinding i den seneste tiårsperiode. Heri indgår forbrug og indvinding af vand fra almene vandforsyninger samt fra brønde og andre ikke-almene vandforsyninger anvendt til husholdningsformål. Endvidere er industriindvinding og erhvervsvinding fra egen forsyning opgjort. Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse (GEUS) medregner indvindingen fra ikke-almene anlæg i kategorien <i>Erhverv og industri mv.</i> Bidraget fra disse anlæg indregnes dog også andetsteds i artiklen. For at undgå dobbeltregning er indvindingen fra de ikke-almene anlæg udeladt af industritotalen i årene 1997 til 2001. Der findes ikke detaljerede data til at foretage udeladelse for tidligere år.
<i>Ny kilde og beregningsmetode fra 1996</i>	Beregningsmetoden til opgørelse af forbruget af ledningsført vand er ændret fra og med 1996. Den ændrede metode er baseret på indberetningerne på kommuneniveau fra amterne og Københavns og Frederiksberg Kommune, der indsamles af Dansk Vand- og Spildevandsforening og offentliggøres i den årlige Vandforsyningsstatistik. Den nye kilde er fuldstændig, idet den totale indvinding af ledningsført vand omfattes, i modsætning til den tidligere anvendte kilde, hvor indberetningerne foretages af de enkelte almene vandforsyninger. Ændringen i kilde og metode har dog kun begrænset indflydelse på opgørelsen af ledningsført vand.
<i>Primære kilder</i>	Statistikken er opgjort på grundlag af kommunale oplysninger indberettet til Dansk Vand- og Spildevandsforening. Indberetningerne omfatter ledningsført vand fra almene vandforsyninger. Amternes indberetninger til GEUS, som publiceres i Grundvandsovervågningsrapporten, er benyttet til opgørelse af vandindvindingen fra egen forsyning. Den udnyttelige grundvandsressource er angivet i rapporten <i>Danmarks fremtidige vandforsyning</i> fra Miljøstyrelsen i 1992.
<i>Beregning af husholdningsforbruget for indbyggere uden almen vandforsyning</i>	Antallet af indbyggere, der ikke er tilsluttet almen vandforsyning, og derfor ikke indgår i vandforsyningsstatistikens primære datagrundlag, er opgjort på baggrund af Bolig- og Bygningsregistret (BBR). For alle amter beregnes et gennemsnitligt husholdningsforbrug pr. indbygger med almen vandforsyning. Denne mængde benyttes til at beregne forbruget for de indbyggere, der ikke har almen vandforsyning. Den totale vandindvinding fra almene vandforsyninger samt tillægget for indbyggere uden almen vandforsyning udgør den samlede indvinding af ledningsført vand.
<i>Beregnet filterskylsforbrug for visse kommuner</i>	Forskellen på vandindvindingen og vandforbruget på de almene forsyninger er den mængde vand, der benyttes til filterskylning. Data for filterskylning er indeholdt i samme materiale som indvindingsmængderne. Datamaterialet er dog ikke fuldstændigt mht. filterskylsforbrug. For de kommuner, hvor der mangler oplysninger, er filterskylsforbruget beregnet ud fra et amts gennemsnit. Der er dog tre amter, hvor ingen kommuner har angivet filterskylsforbrug. Her benyttes de indberettede oplysninger fra de enkelte almene vandforsyninger i de pågældende amter, idet disse dækker omtrent to-tredjedele af den totale indvinding. Der udregnes et amts gennemsnit, som antages at gælde for den samlede indvinding i amtet.
<i>Forbrugsfordeling på forbrugskategorier</i>	Forbruget af vand fra de almene vandforsyninger er opgjort for husholdninger, erhverv og institutioner samt tab, mens industri og erhvervsvinding udgør forbrugskategorierne indenfor egenforsyning. I visse tabeller er kategorien erhverv og institutioner sammenlagt med industri, da det ikke er skønnet relevant at opdele efter, om der leveres fra almen eller egen forsyning.
<i>Forbrugsfordelingen forbundet med en vis usikkerhed</i>	Indberetningen af data vedrørende den totale vandforsyning fra amterne indeholder ikke oplysninger om fordelingen af ledningsført vand på forbrugsgrupper. Derfor benyttes indberetningerne fra de almene vandforsyninger som kilde til denne opdeling. De foreliggende oplysninger anvendes som fordelingsnøgle for de enkelte amters totale vandforbrug. Der er dog ganske mange almene vandforsyninger, der ikke indberetter oplysninger om forbrugsfordelingen. Opdelingen er derfor forbundet

med en vis usikkerhed. Ligeledes er det ikke alle amter, som indberetter den totale indvinding til industri og vanding. Derfor er visse af tallene skønsmæssigt fastsat.

Den udnyttelige grundvandsressource skønnet af Vandrådet

Størrelsen af den udnyttelige grundvandsressource blev skønnet af Vandrådet (en gruppe af eksperter i hydrologi nedsat af Miljøministeriet) på baggrund af amtslige vurderinger i en rapport fra 1989. Skønnet er foretaget på baggrund af nettonedbørsmængde og en antaget indvindingsprocent fastsat ud fra de hydrogeologiske forhold. Opgørelsen er forbundet med nogen usikkerhed, men hidtil er ingen mere præcise estimater offentliggjort. Det skal bemærkes, at en del af den indvindingsegnede ressource, som Vandrådet skønnede i rapporten, siden er blevet uanvendelig pga. forurening med miljøfremmede stoffer.

Definition af forbrugskategorierne

- Husholdningernes vandforbrug defineres som vandforbruget i ejendomme, der overvejende benyttes til boligformål. Dvs. der kan indgå enkelte virksomheder.
- Erhverv og institutioners forbrug af vand fra almene vandforsyninger defineres som anvendelse i ejendomme, der overvejende benyttes til erhvervsvirksomhed eller institutioner. Dvs. der i mindre omfang kan indgå husholdningsforbrug.
- Industri omfatter erhverv, industri, institutioner og afværgepumpninger mv. med egen forsyning.
- Erhvervsvanding omfatter markvanding, gartneri, dambrug, sportspladser og parker med egen forsyning.
- Tab omfatter først og fremmest vandtab fra utætheder i ledningsnettet. Herudover indgår umålt forbrug til fx brandslukning og byggepladser.

Vandforbrug og vandindvinding

Vandforbruget i et amt er ikke nødvendigvis identisk med vandindvindingen i amtet, idet vandet kan være indvundet i et andet amt. For Danmark under ét og i nogle landsdele vil vandforbruget dog være identisk med vandindvindingen, idet der ikke forekommer transport over amtsgrænsen.

Definition af vandforsyning

En almen vandforsyning, hvad enten den er kommunal eller privat, defineres som en enhed, der leverer vand til mindst 10 ejendomme. En vandforsyning består af ét forsyningsnet, ét eller flere vandværker og én eller flere indvindingsboringer. I opgørelsen er antallet af vandforsyninger sat lig med antallet af ansvarlige bestyrelser. Dvs. at der i den anvendte enhed kan indgå flere vandforsyninger. I en given kommune kan der herved kun optræde én kommunal vandforsyning, men der kan forekomme mange private vandforsyninger.

Indikatorer er beregnet som indekstal

Indikatorerne for vandforbrug og indvinding er beregnet som indekstal, så det første år i tidsserien sættes til 100. BNP og BVT i industrien er opgjort i 1995-priser.

6. Yderligere oplysninger

Mere information

Statistik over forbruget af drikkevand opgøres ikke mere detaljeret af Danmarks Statistik. I Dansk Vand- og Spildevandsforenings årlige Vandforsyningsstatistik er det muligt at få mere detaljerede informationer om vandforsyningen fordelt på enkelte forsyningsområder, herunder oplysninger om tekniske anlæg, kraftforbrug, vandbehandling, vandkvalitet samt administrative og økonomiske forhold. Tallene i denne artikel findes desuden i Danmarks Statistiks databank på internetadressen www.statistikbanken.dk

Henvendelse

Christian Tronier, tlf. 39 17 31 85, ctr@dst.dk

En tilsvarende opgørelse for 2000 er offentliggjort i *Miljø og energi* 2002:1.

Tabel 1. Forbrug af vand fordelt på forbrugskategorier og amter 2001

	Husholdning	Industri, erhverv mv.	Erhvervs- vanding	Tab	I alt
	mio. m ³				
Hele landet	255,7	212,3	192,1	26,3	686,3
København mv.	57,8	28,4	0,0	4,7	90,9
Frederiksborg Amt	18,1	5,1	1,1	2,1	26,3
Roskilde Amt	10,9	9,1	0,6	0,9	21,4
Vestsjællands Amt	10,1	15,5	0,9	1,4	27,8
Storstrøms Amt	11,9	8,3	1,0	1,2	22,5
Bornholms Amt	2,8	1,1	0,0	0,2	4,1
Fyns Amt	20,9	18,8	3,7	2,6	46,1
Sønderjyllands Amt	14,3	10,4	29,9	2,0	56,6
Ribe Amt	10,5	14,5	40,5	1,0	66,5
Vejle Amt	14,3	24,9	20,0	2,4	61,6
Ringkøbing Amt	15,2	20,8	63,1	1,6	100,7
Århus Amt	31,7	17,6	5,6	1,6	56,5
Viborg Amt	11,7	11,9	7,9	2,2	33,8
Nordjyllands Amt	25,5	25,8	17,8	2,4	71,5

Anm. København mv. omfatter Københavns Amt samt Københavns og Frederiksberg Kommune. Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening, GEUS og egne beregninger.

Tabel 2. Forbrug af vand fra almene vandværker fordelt på amter 1992-2001

	1992	1993	1994	1995	1996	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	mio. m ³										
Hele landet	539,6	512,5	493,2	480,8	481,3	483,5	464,8	441,3	436,3	428,7	417,2
København mv.	99,1	95,9	90,9	89,6	90,1	89,3	87,7	85,8	84,5	83,0	82,0
Frederiksborg Amt	30,2	30,6	29,1	30,1	29,0	28,7	27,8	25,5	27,3	24,0	24,0
Roskilde Amt	19,4	19,2	16,4	15,8	18,6	18,1	17,3	16,2	15,7	15,5	15,5
Vestsjællands Amt	34,0	34,0	33,1	33,1	30,7	29,9	28,8	29,1	29,6	28,3	25,5
Storstrøms Amt	23,0	21,8	21,4	20,0	19,8	22,5	21,3	19,6	19,4	19,9	18,5
Bornholms Amt	5,5	5,1	5,3	5,1	5,0	4,8	4,6	4,3	4,2	4,1	4,0
Fyns Amt	51,8	46,8	44,2	43,6	43,8	42,4	41,0	38,2	37,5	37,7	36,1
Sønderjyllands Amt	23,9	24,5	21,8	22,7	21,0	24,7	23,6	23,1	21,6	23,6	22,3
Ribe Amt	29,2	26,0	24,3	23,9	23,2	24,5	22,7	21,6	21,4	21,3	21,2
Vejle Amt	39,5	37,0	37,9	37,7	36,1	34,2	32,9	30,5	29,8	29,7	29,6
Ringkøbing Amt	34,4	33,4	30,7	31,1	30,8	31,8	30,3	28,6	28,7	27,8	27,9
Århus Amt	58,1	53,2	56,1	49,8	57,1	57,0	54,3	50,4	49,5	48,6	47,2
Viborg Amt	34,4	31,3	28,0	24,8	24,5	26,0	25,0	23,1	22,4	22,5	21,3
Nordjyllands Amt	56,9	53,7	54,1	53,5	51,6	49,6	47,5	45,4	45,0	42,9	42,1

Anm.1. København mv. omfatter Københavns Amt samt København og Frederiksberg Kommune. Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening og egne beregninger.

Anm.2. Databrud i 1996.

Tabel 3. Forbrug af vand fra egen forsyning fordelt på amter 1992-2001

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	mio. m ³									
Hele landet	543	420	361	431	488	445,6	287,9	248,2	277,0	269,2
København mv.	...	...	...	...	...	6,4	10,0	14,6	16,7	8,9
Frederiksborg Amt	...	...	...	...	...	3,3	1,6	2,3	2,1	2,3
Roskilde Amt	...	...	...	...	...	5,5	5,8	3,2	7,6	6,0
Vestsjællands Amt	...	...	...	...	...	4,0	2,4	0,0	2,9	2,4
Storstrøms Amt	...	...	...	...	...	3,8	5,0	3,1	4,0	4,0
Bornholms Amt	...	...	...	...	...	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1
Fyns Amt	...	...	...	...	...	11,8	5,1	5,4	5,9	10,0
Sønderjyllands Amt	...	...	...	...	...	63,9	35,2	24,9	35,6	34,3
Ribe Amt	...	...	...	...	...	96,2	57,7	42,3	47,5	45,3
Vejle Amt	...	...	...	...	...	49,6	27,8	32,0	25,7	32,1
Ringkøbing Amt	...	...	...	...	...	124,1	80,9	65,0	74,9	72,8
Århus Amt	...	...	...	...	...	15,3	9,0	9,5	8,7	9,4
Viborg Amt	...	...	...	...	...	19,5	13,0	13,3	13,2	12,4
Nordjyllands Amt	...	...	...	...	...	41,8	34,2	32,7	32,1	29,4

Anm. København mv. omfatter Københavns Amt samt København og Frederiksberg Kommune. Kilde: GEUS.

Tabel 4. Forbrug af vand til husholdningsformål fordelt på amter 1992-2001

	1992	1993	1994	1995	1996	1996	1997	1998	1999	2000	2001
						mio. m³					
Hele landet	324,4	309,9	300,7	280,6	278,4	290,7	277,1	266,2	269,7	265,0	255,7
København mv.	65,9	64,2	61,2	60,4	60,9	60,3	59,2	58,3	58,4	58,1	57,8
Frederiksborg Amt	21,4	21,0	20,1	22,7	21,1	21,3	20,6	19,6	20,8	18,7	18,1
Roskilde Amt	12,5	11,3	13,0	12,1	11,3	11,1	10,9	11,3	10,6	10,8	10,9
Vestsjællands Amt	16,4	16,5	16,3	15,8	14,3	16,1	14,0	12,1	11,7	11,2	10,1
Storstrøms Amt	14,5	12,9	13,5	11,8	12,8	15,5	13,9	12,7	13,8	13,7	11,9
Bornholms Amt	3,7 ¹	3,4 ¹	3,2 ¹	2,3	2,3	2,6	2,4	2,3	2,1	2,3	2,8
Fyns Amt	28,6	26,9	25,7	25,2	23,9	23,6	22,9	22,2	22,6	21,4	20,9
Sønderjyllands Amt	13,8	15,6	13,7	14,3	12,1	15,4	14,8	14,5	14,6	16,2	14,3
Ribe Amt	17,1 ¹	15,5 ¹	15,0 ¹	12,7	12,4	12,8	12,0	11,8	11,1	10,9	10,5
Vejle Amt	22,6	21,1	21,3	16,0	18,7	19,1	17,0	15,5	15,8	14,9	14,3
Ringkøbing Amt	18,7	18,4	16,6	16,3	16,5	18,0	16,8	16,3	15,6	15,5	15,2
Århus Amt	37,2	34,8	35,3	31,4	35,0	32,5	32,6	31,2	32,8	32,4	31,7
Viborg Amt	17,9	16,0	14,3	10,4	9,1	14,1	13,1	12,5	12,0	12,4	11,7
Nordjyllands Amt	34,1	32,3	31,5	29,2	27,9	28,2	26,7	26,0	27,9	26,5	25,5
						m³ pr. indbygger					
Hele landet	62,8	59,7	57,8	53,7	52,9	55,2	52,4	50,2	50,9	49,6	47,7
København mv.	57,1	55,5	52,7	51,8	51,8	51,3	50,0	49,1	49,0	48,3	47,9
Frederiksborg Amt	61,9	60,6	57,4	64,4	59,3	59,9	57,4	54,1	57,6	50,9	48,9
Roskilde Amt	56,7	51,0	58,0	53,7	49,9	49,1	48,0	49,3	46,2	46,7	46,6
Vestsjællands Amt	57,2	57,6	56,7	54,6	49,1	55,4	47,9	41,4	39,8	37,9	33,8
Storstrøms Amt	56,4	50,3	52,6	45,8	49,5	60,3	54,0	49,0	53,5	52,6	45,9
Bornholms Amt	82,2 ¹	75,6 ¹	71,1 ¹	51,0	49,9	57,4	54,1	51,2	46,4	52,7	64,1
Fyns Amt	61,7	57,7	55,1	53,8	50,9	50,1	48,6	47,1	47,9	45,3	44,2
Sønderjyllands Amt	54,9	62,0	54,5	56,7	47,8	60,8	58,2	57,1	57,6	63,9	56,4
Ribe Amt	77,7 ¹	70,1 ¹	67,9 ¹	57,0	55,7	57,4	53,8	52,7	49,7	48,7	46,6
Vejle Amt	67,8	63,1	63,5	47,4	54,8	56,0	49,6	45,0	45,7	42,7	40,9
Ringkøbing Amt	69,6	68,4	61,5	60,3	60,9	66,3	61,9	59,8	57,2	56,9	55,5
Århus Amt	61,3	56,9	57,3	50,6	55,9	51,8	51,8	49,3	51,9	50,8	49,3
Viborg Amt	77,6	69,5	62,0	45,2	39,1	60,5	56,2	53,4	51,3	53,1	50,0
Nordjyllands Amt	70,1	66,1	64,6	59,7	56,8	57,5	54,2	52,6	56,6	53,6	51,5

Anm.1. København mv. omfatter Københavns Amt samt København og Frederiksberg Kommune.

Anm.2. Databrud i 1996.

¹ Tallene er beregnet ud fra drikkevandsforbruget på landsplan.

Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening og egne beregninger.

Tabel 5. Indvinding af vand fra almene vandværker og egen forsyning 1992-2001

	Indvinding af vand fra almene vandværker				Indvinding fra egen forsyning		Filter-skylning	Indvinding af vand i alt
	Hushold-ning	Erhverv mv.	Tab	I alt	Industri mv.	Vanding		
	mio. m ³							
1992	324,4	169,1	46,0	539,6	90	453	13,3	1 095,9
1993	309,9	160,0	42,5	512,5	82	338	16,6	949,1
1994	300,7	149,3	43,2	493,2	82	279	14,8	869,0
1995	280,6	152,2	48,0	480,8	80	351	14,0	925,8
1996	278,4	153,0	50,0	481,3	71	417	12,0	981,3
1996	290,7	150,5	42,3	483,5	71	417	12,1	983,6
1997	277,1	147,0	40,7	464,8	77	368	10,1	920,5
1998	266,2	142,6	32,5	441,3	80	208	8,8	738,0
1999	269,7	136,2	30,3	436,3	74	174	8,8	693,3
2000	265,0	136,4	27,2	428,7	87	190	8,9	714,6
2001	255,7	135,2	26,3	417,2	77	192	8,0	694,3

Anm. Databrud i 1996.

Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening, GEUS og egne beregninger.

Tabel 6. Indvinding af vand fra almene vandværker fordelt på amter 2001

	Indvinding af vand				Filter-skylning	Indvinding af vand i alt
	Husholdning	Erhverv og institutioner	Tab	I alt		
	mio. m ³					
Hele landet	255,7	135,2	26,3	417,2	8,0	425,2
København mv.	57,8	19,5	4,7	82,0	1,6	83,6
Frederiksborg Amt	18,1	3,9	2,1	24,0	0,5	24,5
Roskilde Amt	10,9	3,7	0,9	15,5	0,2	15,7
Vestsjællands Amt	10,1	14,1	1,4	25,5	0,5	25,9
Storstrøms Amt	11,9	5,3	1,2	18,5	0,3	18,8
Bornholms Amt	2,8	1,0	0,2	4,0	0,1	4,1
Fyns Amt	20,9	12,6	2,6	36,1	0,8	36,9
Sønderjyllands Amt	14,3	6,0	2,0	22,3	0,2	22,6
Ribe Amt	10,5	9,7	1,0	21,2	0,6	21,7
Vejle Amt	14,3	12,8	2,4	29,6	0,6	30,2
Ringkøbing Amt	15,2	11,1	1,6	27,9	0,8	28,7
Århus Amt	31,7	13,8	1,6	47,2	0,6	47,7
Viborg Amt	11,7	7,4	2,2	21,3	0,3	21,6
Nordjyllands Amt	25,5	14,2	2,4	42,1	0,9	43,1

Anm. København mv. omfatter Københavns Amt samt Københavns og Frederiksberg Kommune.

Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening og egne beregninger.

Tabel 7. Indikatorer for vandforbrug og vandindvinding

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Forbruget af vand til husholdningsformål pr. indbygger (liter/indbygger)	172	164	158	147	151	144	138	139	136	131
- Forbrug af vand til husholdningsformål (mio. m ³)	324	310	301	281	291	277	266	270	265	256
- Antal indbyggere (1 000 stk)	5 162	5 181	5 197	5 216	5 251	5 275	5 295	5 314	5 330	5 349
Indvinding af vandværksvand (mio. m ³)	553	529	508	495	496	475	450	445	438	425
Egenindvinding til industri (mio. m ³)	90	82	82	80	71	77	80	74	87	77
Egenindvinding til vanding (mio. m ³)	453	338	279	351	417	369	208	174	190	192
Vandforbrug i forhold til bruttonationalproduktet (1 000 m ³ /mia. kr.)	1 162	1 001	869	903	938	854	668	613	613	591
- Forbrug af vand (mio. m ³)	1 083	933	854	912	972	910	729	685	706	686
- Bruttonationalproduktet i 1995-priser (mia. kr.)	932	932	983	1 010	1 035	1 066	1 092	1 117	1 151	1 162
Industriens vandforbrug i forhold til bruttoværditilvæksten (1 000 m ³ /mia. kr.)	...	...	644	732	631	630	680	646	669	...
- Forbrug af vand i industrien (mio. m ³)	...	...	94	113	93	100	109	103	114	...
- Bruttoværditilvæksten i industrien (mia. kr.)	...	...	146	154	147	159	160	159	170	...

Kilde: Dansk Vand- og Spildevandsforening, GEUS og egne beregninger.

Miljø og energi

Publicering Danmarks Statistik offentliggør oplysninger om *Miljø og energi* i publikationer, databanker og som serviceopgaver.

Emneorienterede publikationer

Statistiske Efterretninger *Statistiske Efterretninger* er den centrale publikationsserie for professionelle brugere. Her udsendes uddybende artikler med resultater fra alle tilbagevendende statistikker. Der bringes desuden resultater af ad hoc- undersøgelser.

Statistiske Efterretninger består af følgende emneserier:

- Miljø og energi
- Befolkning og valg
- Uddannelse og kultur
- Arbejdsmarked
- Løn
- Sociale forhold, sundhed og retsvæsen
- Indkomst, forbrug og priser
- Generel erhvervsstatistik
- Landbrug
- Industristatistik
- Byggeri og boligforhold
- Serviceerhverv
- Transport
- Udenrigshandel
- Nationalregnskab og betalingsbalance
- Offentlige finanser
- Penge- og kapitalmarked

I emneserien *Miljø og energi* offentliggøres bl.a. følgende artikler:

- Energibalancer
- Familiernes miljøvaner
- Forbrug og produktion af energi
- Forbruget af drikkevand
- Industriens energiforbrug
- Miljøskatter
- Miljøøkonomisk regnskab for Danmark
- Offentlige miljøudgifter og indtægter
- Overtrædelser af miljølovene
- Råstofindvindingen i Danmark
- Trafik og miljø
- Udslip af drivhusgasser og forsurende stoffer
- Udslip fra kraftværker
- Vintergrønne marker
- Økologiske brug

Statistikservice *Statistikservice* tilbyder abonnement på statistikker, der indeholder mere detalje-rede tabeller end *Statistiske Efterretninger*.

Statistikservice består af følgende emneserier:

- Prisstatistik
- Socialstatistik
- Udenrigshandelen fordelt på varer og lande
- Varestatistik. Serie A, B, C og D

Tværgående publikationer

- Nyt fra Danmarks Statistik* *Nyt fra Danmarks Statistik* bringer i kort form den løbende information om nye tal fra vores statistikker. Resultaterne publiceres som hovedregel i en mere uddybet form i *Statistiske Efterretninger* og i de øvrige publikationer. Publikationen udkommer med ca. 500 numre om året.
Nyt fra Danmarks Statistik kan hentes gratis på www.dst.dk/nyt.
- Konjunkturstatistik* *Konjunkturstatistik* udkommer hver måned og præsenterer i tabelform hovedtallene fra de væsentligste korttidsstatistikker.
Konjunkturstatistik kan mod betaling hentes på www.dst.dk/konjunktur ca. 10 dage før den trykte udgave udkommer.
- Statistisk Tiårsoversigt* *Statistisk Tiårsoversigt* bringer sammenlignelige årsopgørelser, der er relevante til belysning af det danske samfund. Opgørelserne vedrører den senest afsluttede tiårsperiode og viser derfor både udvikling og strukturændringer. Tiårsoversigten er tilrettelagt på en måde, der gør den velegnet til undervisningsbrug.
Statistiske Tiårsoversigt udkommer hvert år i august.
- Statistisk Årbog* *Statistisk Årbog* giver et samlet overblik over den officielle statistikproduktion. I *Statistisk Årbog* bringes uddrag af resultaterne fra hovedparten af Danmarks Statistiks undersøgelser. Endvidere bringes der tal fra andre statistikproducenter om forhold, som Danmarks Statistik ikke selv producerer statistikker om.
Statistisk Årbog udkommer hvert år i juni. Den kan hentes gratis på www.dst.dk/aarbo i en dansk udgave og på www.dst.dk/yearbook i en engelsk udgave.

Databanker

- Danmarks Statistikbank* *Danmarks Statistikbank*, www.statistikbanken.dk, er den store databank på internettet, som efterhånden skal udbygges til at indeholde hele Danmarks Statistiks offentligt tilgængelige statistik.
Den 1. januar 2001 blev Statistikbanken stillet gratis til rådighed, og alle kan downloade tal fra Statistikbanken til egen pc i tekst-format, Excel, som HTML-fil eller i PC-AXIS-formatet.
Statistikkerne er placeret inden for de samme emnegrupper som i øvrigt anvendes i Danmarks Statistik (Miljø og energi, Befolkning og valg, Uddannelse og kultur, Løn osv.). Statistikkerne kan desuden findes ved direkte søgning på tekst eller tabelreference.
Statistikbanken udbygges i løbet af 2003 til en fuldt dækkende engelsk version.
- PC-AXIS* PC-AXIS-programmet, der er velegnet til behandling af statistiske data, er gratis. Det kan downloades fra Danmarks Statistiks hjemmeside, www.dst.dk/pc-axis eller fås tilsendt på en cd-rom.
- Henvendelse:* Formidlingscenter
Databanker
Sejrøgade 11, 2100 København Ø
Tlf. 39 17 31 50, fax 39 17 39 99, databanker@dst.dk

Danmarks Statistiks servicevirksomhed

- Statistik tilpasset Deres behov* Danmarks Statistik indsamler, bearbejder og offentliggør et omfattende datamateriale om danske samfundsforhold. Dette materiale giver mulighed for andre fordelinger og sammensætninger end det der publiceres. Det kan fx være statistikker på tværs af de offentliggjorte statistikemner, statistik på et specifikt geografisk område eller detaljerede erhvervsoplysninger.

- Få et tilbud** Har De behov for at få løst en bestemt statistisk opgave, kan De få et tilbud, som bl.a. omfatter leveringstid og pris. Opgaven kan leveres på papir, cd-rom eller internet afhængig af ønske og opgavens art. Vi kan levere data i langt de fleste gængse filformater og i standard PX-format, som gør det muligt at benytte databehandlingsprogrammet PC-AXIS til at arbejde videre med statistikken. PC-AXIS leveres gratis sammen med statistikken.
- Henvendelse:** Servicecentret for personstatistik: Erik Sommer, tlf. 39 17 35 82, eso@dst.dk.
Servicecentret for erhvervsstatistik: Helle Månsson, tlf. 39 17 31 13, hej@dst.dk.
Servicecentret for økonomisk statistik: Peter Ottosen, tlf. 39 17 33 25, pot@dst.dk.
- Yderligere oplysninger** En detaljeret beskrivelse af Danmarks Statistiks servicevirksomhed kan ses på www.dst.dk/service.

Forskning og metode

Danmarks Statistik har oprettet særlige ordninger for forskere, der ønsker at anvende Danmarks Statistiks data til forskningsprojekter. Henvendelse herom til:

Forskningsserviceenheden (FSE) på tlf. 39 17 31 31 eller 39 17 31 32
eller via www.dst.dk/vejviser.

Salg af publikationer

Danmarks Statistiks publikationer kan bestilles hele døgnet fra Publikationssalg på tlf. 39 17 30 20, fax 39 17 39 99, publsalg@dst.dk eller www.dst.dk/boghandel.

Danmarks Statistiks publikationer kan også købes i Bibliotek og Information, Sankt Kjelds Plads 11, 2100 København Ø i åbningstiden.

Publikationerne kan endvidere købes gennem boghandlerne.

Bibliotek og Information

Danmarks Statistiks Bibliotek og Information er hovedfagbibliotek for beskrivende statistik. Biblioteket rummer landets største samling af dansk og udenlandsk statistik. Bibliotek og Information er offentligt tilgængeligt og tilbyder gratis udlån til private, institutioner og virksomheder. Udlån kan også ske gennem lokale folkebiblioteker. Bibliotekets informationsservice hjælper med at finde statistik fra alverdens lande og internationale organisationer. Biblioteket er endvidere officiel Eurostat Datashop og tilbyder statistik fra Eurostat publikationer og databanker. Biblioteket har løbende overvågning af udenlandske statistikker. Som abonnent på denne service får man tilsendt aktuelle tal, så snart de bliver offentliggjort.

Priser oplyses ved henvendelse til Bibliotek og Information.

Danmarks Statistiks Bibliotek og Information

Besøgsadresse

Sankt Kjelds Plads 11, 2100 København Ø

Postadresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

Tlf. 39 17 30 30

Fax 39 17 30 03

bib@dst.dk

Åbningstider

Mandag-torsdag kl. 10-15

Fredag kl. 10-14

50-års oversigten

50-års oversigten indeholder hovedlinierne i Danmarks samfundsøkonomiske udvikling siden den anden verdenskrig. Efterkrigstidens økonomiske vækst og velstandsstigning er et af de vigtigste temaer i bogen.

De enkelte afsnit beskriver i tekst udviklingen i bl.a. befolkningens sundhedstilstand, beskæftigelse, uddannelse, det danske erhvervsliv, privat og offentlig økonomi, danskernes forbrug og levevilkår og meget mere.

Bogen indeholder desuden mange lettilgængelige figurer og tabeller. Mange af statistikkerne i bogen er for første gang udviklet i det lange tidsperspektiv.

Pris for bogen er 128 kr. inkl. 25 pct. moms og den kan købes i Danmarks Statistik eller hos boghandlere.

Danmarks Statistik

Sejrøgade 11
2100 København Ø
Tlf. 39 17 39 17

Publikationssalg:
Tlf. 39 17 30 20

fax 39 17 39 99
dst@dst.dk
www.dst.dk

----- INDSEND ELLER FAX KUPONEN TIL DANMARKS STATISTIK -----

Undertegnede bestiller:

☐ 50-års oversigten 2001

Pris: 128 kr. + ekspeditionsgebyr 35 kr.
Der følger faktura og giroindbetalingskort med forsendelsen.

Navn _____

Institution/virksomhed _____

Adresse _____

Postnummer _____

Tlf.-nr. _____

POST

Sendes ufrankeret
Modtageren
betaler porto

Danmarks Statistik
Publikationssalg
Sejrøgade 11
+++ 1210 +++
2100 København Ø

Børns levevilkår

I Danmarks Statistiks nye udgivelse *Børns levevilkår* ses livet for første gang fra børnenes synsvinkel. Tidligere undersøgelser af børns liv og dagligdag har kun set børns liv ud fra et voksenperspektiv - forsørgernes uddannelse, beskæftigelse, indkomst, bolig osv. Som noget nyt gennemgår *Børns levevilkår* også konsekvenserne af social arv. I hvor høj grad "arver" børn fx deres forældres uddannelses-, ledigheds- og indkomstniveau?

- Fylder fritidsarbejde mere end sport i børns liv?
- Hvor mange børn springer måltider over?
- Hvad koster børn – for forældrene og det offentlige?
- Besøger enebørn lægen mere end børn med søskende?
- Hvilke årsager er der til børns ulykker og dødsfald?

Børns levevilkår er baseret på data fra Danmarks Statistiks *Børnedatabase*, som rummer kombinerede oplysninger om børn og deres familier fra 1980 frem til i dag.

Børns levevilkår koster 196 kr. inkl. 25 pct. moms. Bogen kan købes i Danmarks Statistik eller hos boghandlere.

Danmarks Statistik

Sejrøgade 11
2100 København Ø
Tlf. 39 17 39 17

Publikationssalg:
Tlf. 39 17 30 20

fax 39 17 39 99
dst@dst.dk
www.dst.dk

----- INDSEND ELLER FAX KUPONEN TIL DANMARKS STATISTIK -----

Undertegnede bestiller:

☐ Børns levevilkår

Pris 196 kr. + ekspeditionsgebyr 35 kr.
Der følger faktura og giroindbetalingskort med forsendelsen.

Navn _____

Institution/virksomhed _____

Adresse _____

Postnummer _____

Tlf.-nr. _____

Sendes ufrankeret
Modtageren
betaler porto

Danmarks Statistik
Publikationssalg
Sejrøgade 11
+++ 1210 +++
2100 København Ø

MILJØ OG ENERGI 2003:1
Statistiske Efterretninger
ISSN (trykt udgave) 1399-0675
ISSN (elektronisk udgave) 1601-0922
www.dst.dk/efterretninger

Abonnement (internet) for 2003: 325,00 kr.
Abonnement (papir) for 2003: 435,00 kr.
Løssalg: 36,00 kr.
Ekspeditionsgebyr: 30 kr.
Salg hele døgnet: publsalg@dst.dk, tlf. 39 17 30 20 eller www.dst.dk
© Danmarks Statistik, Sejroegade 11, 2100 København Ø.
Tryk: Danmarks Statistiks Trykkeri

Kriminalitet i tekst og tal

Kriminalitet 2001 – den årlige statistik om kriminaliteten i Danmark.

Nyt afsnit om ofre for straffelovsforbrydelser.

Kriminalitet 2001 viser tal for kriminaliteten i 2001 og kriminalitetsudviklingen fra 1991 til 2001. De forskellige afsnit har detaljerede tabeller om:

- anmeldte straffe- eller særlovsforbrydelser
- ofre for anmeldte straffelovsforbrydelser
- strafferetlige afgørelser efter forbrydelse og sanktion
- kriminalitet og personer, og deres sociale baggrund
- tidligere kriminalitet
- anholdelse, varetægt og fængsling
- domstolenes pådømmelse af straffe- og civilsager
- retternes øvrige virksomhed

Prisen for bogen er 243,- kr. inkl. 25 pct. moms (160 sider), og den kan købes i Danmarks Statistik eller hos boghandlere.

Danmarks Statistik

Sejroegade 11
2100 København Ø
Tlf. 39 17 39 17

Publikationssalg:
Tlf. 39 17 30 20

fax 39 17 39 99
dst@dst.dk
www.dst.dk